
HEGYVIDÉKI IGEHIRDETÉSEK

KEGYELEM VOLT RAJTUK

ApCsel 6,1-8

2015. 06.07.

IGEHIRDETŐ: SZABÓ ISTVÁN

Lekció: 132. zsoltár

Imádkozunk: Köszönjük, Mennyei Atyánk a mi Urunk Jézus Krisztusunk által, hogy a régi időkből is vettük a boldogító bizonyosságot: Te hűséges vagy! Amit megígérsz választottjaidnak, megtartod, s őket is elkötelezed arra, hogy szent szövetségedben járjanak. Te önmagadat meg nem tagadod, bár bennünk gyakran megrestül a szeretet és meginog a hit. Köszönjük tehát, hogy megőriztél és megtartottál hűségedben, köszönjük, hogy áldásaidal körülvettél és kegyelmedet megsokasítottad rajtunk. Kérünk, bocsásd meg gyengeségeinket, gyakori hitetlenségünket, szeretetlenségünket, bűneinket és vétkeinket. Urunkért, Jézus Krisztusunkért kérjük ezt, mert nála van minden büntörő irgalom és a teljes kegyelem, és Ő maga buzdít így: aki énhozzám jön, semmiképpen ki nem vetem. Hozzád jövünk s kérünk, ne vess ki bennünket, hanem irgalmaddal, szeretetteddel áraszd el életünket, ragyogtasd ránk Igédnek világosságát s erősíts bennünket Szentlelkeddel, aki a bölcsességnek, bátorságnak és szeretetnek Lelke. Áldj meg mindannyiunkat, akik most egybegyülekeztünk szent házadba, add, hogy szívünk teljességével Hozzád tudjunk fordulni, add, hogy egymás hite által tudjunk épülni, de legkiváltképpen azt kérjük, hogy a mi áldott napfényünket, a mi Urunk Jézus Krisztusunkat ragyogtasd ránk, az Ő hatalmával, kegyelmével, hűségével töltsd be életünket. Óérette kérünk, hallgasd meg könyörgésünket, légy itt velünk s töltsd be mindazt, amit felőlünk határozottál. Kérünk Krisztusért, hallgasd meg imádságunkat. Ámen

Textus:

„Azokban a napokban pedig, mikor a tanítványok sokasodtak, a görög zsidók közt panaszolkodás támadt a héberek ellen, hogy a közülük való özvegyasszonyokat mellőzik a mindennapi szolgálatban. Annakokáért a tizenkettő egybegyűjtvén a tanítványok sokaságát, ezt mondták: Nem helyes, hogy mi az Isten ígését elhagyjuk és az asztalok körül szolgáljunk. Válasszatok azért, atyámfiai, közületek hét férfit, kiknek jó bizonyosságuk van, kik Szent Lélekkel és bölcseséggel teljeseek, kiket erre a foglalatosságra beállítsunk. Mi pedig foglalatosak maradunk a könyörgésben és az ígehirdetés szolgálatában. És tetszett ez a beszéd az egész sokaságnak: és kiválasztották Istvánt, ki hittel és Szent Lélekkel teljes férfiú volt, Filepet, Prokhórust, Nikánórt, Timónt, Párménást és Nikolaust, ki Antiókhiaiból való prozelita volt; kiket az apostolok elébe állítottak; és miután imádkoztak, kezeiket rájuk vetették. És az Isten ígéje növekedett és megsokasodott a tanítványok száma Jeruzsálemben; és a papok közül is sokan követték a hitet. István pedig teljes lévén hittel és erővel, nagy csodákat és jeleket cselekedett a nép között.” (Apostolok cselekedetei 6,1- 8.)

Szeretett gyülekezet, kedves testvérek! Nem magamról szeretnék prédikálni, bár nagy a kísértés, mert Istvánról hallunk, az első diakónusról, aki aztán Krisztus vértanúja lett. Azért olvastam hosszabban a történetet, hogy mindenki lássa és érezze, miképpen vitték az apostolok jó végre azt a problémát – pedig úgy gondoljuk, hogy az ősegyházban soha semmiféle probléma nem volt! –, amelyet Lukács evangélista különleges kifejezéssel jelez. Ma ennek kapcsán szeretnék rámutatni néhány nagyon fontos dologra. Azt mondja Lukács, pedig panaszolkodás támadt a görög nyelvű keresztyének között a zsidóul beszélő keresztyének ellen, mert a közülük való özvegyasszonyokat mellőzték az asztali szolgálatnál. Azt szoktuk tartani, hogy elég csak kinyitni a Bibliát, elolvasni az Apostolok cselekedeteit, ott le van írva, mit kell csinálnunk, ha erőteljes, valódi keresztyénséget akarunk élni. Sok igazság van ebben. A keresztyénség története azt mutatja, hogy akár megújulási mozgalom támadt, akár megelevenedett az egyház, hogy Isten mindig adott tudósokat, teológusokat, Biblia-magyarázókat, prédikálókat, szent embereket, akik rátaláltak az Apostolok cselekedeteire, és megpróbálták az ott foglaltak szerint élni. Egyesek szerint, s ez nyilván túlzás, egyenest betűről betűre úgy kell csinálni mindent, ahogy az Apostolok cselekedeteiben le van írva. Én is ismerek lelkes keresztyéneket, akik azt mondják, hogy keresztyénséget voltaképpen minden nemzedéknek újra kell kezdeni. Amikor ezt először hallottam, megütököztem. De mondták rögtön, hogy ez azt jelenti, hogy minden keresztyén nemzedéknek át kell esni egy új pünkösdőn. Erre még inkább elkerekedett a szemem, mire mondták: – igen, tizenkét embernek be kell zárkózni, addig kell imádkozni, amíg zúgó szél zendülése el nem tölti a házat. Még jobban csodálkoztam, mire mondták: s lehetőleg ennek Jeruzsálemben

kell megtörténnie, ott kell kitöltetnie a Szentléleknek, és aztán kezdődnie újra előlről a keresztyénség. Úgy lesz igazi, hiteles. Ilyenkor szoktam ezeket a barátaimat megkérdezni, hogy ez azt jelenti tehát, hogy annak a keresztyén nemzedéknek az életében nem is lesz semmi probléma? Nem ám! – mondják ők.

Én aztán ebből mindig kitalálom, hogy ezek a gondolatok szükséghelyzetekben támadnak. Sokféle bajunk van nekünk itt, a 21. század elején, nem is sorolom. Föltolul szívünkben a vágy: be jó lenne egy olyan korszakot találni, amikor még békesség volt, amikor még az evangélium csodálatosan ragyogott, növekedett a gyülekezet! S milyen jó lenne oda visszamenni! De mikor már így mondjuk: be jó lenne, - máris elvétjük a dolgot, mert a keresztyénség soha sem élt meg és nem is fog megélni nosztalgiából. Sokszor mégis így tekintünk a régi dolgokra: régen milyen jó volt, milyen jó volt, például, száz évvel ezelőtt keresztyénnek lenni, mert akkor mindenki hívő volt. De tessék kinyitni egy történelemkönyvet, s látni fogjuk: nem volt mindenki hívő. Milyen jó volt ötszáz évvel ezelőtt keresztyénnek lenni, akkor olyan természetes módon mentek az emberek a templomba! Én egyszer kitanulmányoztam, hogy hány templom volt ötszáz évvel ezelőtt Magyarországon. Ha akkor mindenki elment volna a vasárnap templomba, akkor tizenötször annyi templomnak kellett volna lennie. Akkor sem ment mindenki templomba. Nem baj, kiáltják barátaink, az apostolok kora, ott aztán..! Léleknek teljessége, növekedés, bölcsesség, szentség, igazság, csak úgy áradt ott minden! Majd látni fogjuk, nem volt az olyan egyszerű. Egyszerűen, az az igazság, hogy a keresztyénség nem nosztalgia dolga, hanem mindig a hit hathatós megélése ott, ahol vagyunk. Isten minden keresztyén nemzedéket állandó és változó feladatok állít. Hirdesések az evangéliumot, higgyetek az evangéliumban – ez örök. Ugyanakkor nem dolgozunk az, hogy a magunk gondját úgy próbáljuk megérteni, mintha minden tekintetben ugyanolyan volna, mint volt a régieké, s aztán ahogyan ők megoldották, eltanuljuk tőlük. Minden nemzedéknek megvan a maga neheze. Egy konkrét példát hadd mondjak ehhez, és bibliai helyet is hadd idézzek. A mi nemzedékünknek nem az a feladata, nem az a nagy kérdése, ami a szüleinké volt. A mi szüleink egy ellenséges világban voltak keresztyének, amikor tilalmas volt keresztyénnek lenni. Ők egy olyan politikai rendszerben éltek, amely nyilvánosan hirdette és gyakorolta is, hogy ki kell söpörni, meg kell szüntetni a keresztyénséget. És minden módon, minden eszközzel erre igyekeztek. Most itt ránézek az Úr asztalára, ott van a keresztelő edény, és eszembe jut, hogy az 1970-es, 1980-as években Magyarországon, a tanásházákon voltak névadó ünnepség. Azt vajon miért találták ki? Az lett volna a keresztelő-pótló. Lelkipásztorokat, hívőket, szerzeteseket, hitvallókat börtönöztek be hosszú időre. Ha odáig ment a dolog, kivégezték őket. Mi ma békében élünk, nem mondhatja közülünk senki, hogy azért rúgták ki a munkahelyéről, mert keresztyén, nem mondhatja senki, hogy az iskolaigazgató megfenyegette volna a szülőket, hogy

ha hittanra viszik a gyereket, akkor nem veszik majd fel középiskolába. Nem tudok arról, hogy Magyarországon keresztyén ember a hite miatt, a hitvallása miatt börtönben lenne. Nekünk más a problémánk, más a feladatunk és ehhez kell elkérni Isten Szentlelkét és bölcsességét.

Mit olvasunk a történetben? Azt mondja Lukács: panaszolgas támadt a héberek ellen a görögök részéről, mert az özvegyasszonyaikat mellőzték a mindennapi szolgálatban. Abba most nem akarok belemélyedni, hogy a régi egyházban volt egy szép tisztség, az özvegyasszonyság, de ha valaki kíváncsi rá, hogy mit jelentett az, kérem, olvassa el Pál apostolnak Timóteushoz írott első levele 5. részét, ahol az apostol az özvegyasszonyság reguláját lefekteti. Csak sajnálni tudom, hogy a századok során ez a tisztség valamilyen módon kikopott, megszűnt. S ha sokat szenvedünk, kínlódunk mi, moderneknél azzal, hogy mi lenne a nők szolgálata az egyházban, azt felelem: lám, szolgálatuk, s megtisztelő címmel özvegyasszonyoknak nevezték őket. Szent szolgálat volt ez. Arra is utal Lukács evangélista, hogy az első gyülekezetben rendkívül érzékenyen figyelték, hogy kinek-kinek mi a szükségére, elvitték a javaikat az apostolokhoz, az apostolok ezt igény szerint szétosztották, s valószínű, hogy ennél a szétosztó szolgálatnál kevésbé jutottak lehetőséghez a görögül beszélő keresztyének özvegyasszonyai vagy szolgálói. Sokféle magyarázat van erre, hogy mi lehetett az oka, de most a lényegről szeretnék szólni.

Feszültség támadt emiatt; így adja vissza fordításunk: panaszolkodás. Ha megnézzük az itt álló görög igét, lehetne ezt szebben is, zenésebben is viszszaadni. Így lehetne mondani: zene-bona támad, de még inkább: valami puss-muss támadt. Az eredeti szó azt fejezi ki, hogy valami csendes, szüntelen háttérzaj keletkezik. Mind a nagy szimfonikus zenekarban, amikor százötven hangszer szólal egyszerre. Nagy harsány trombitazajban meghalljuk-e az oboának a halk és szelíd hangját? Nos, valami efféle hang halatszott ott, de nem összhangban a többivel, ez itt nem szimfónia, hanem egy fals hang. Másutt így fordítjuk ezt: zúgolódás támadt. Ezért mondja Pál apostol több helyen, amikor a korinthusiakat buzdítja, hogy segítsenek mindenkit, engedjete az asztalotokhoz mindenkit, forduljatok oda a szegény testvérekhez, viseljétek a gondjukat – zúgolódás nélkül. Másképp használatos a szó. János evangélista írja, hogy amikor Jézus Krisztus csodákat tett Jeruzsálemben, beteget gyógyított, kinyilatkoztatta önmagát, isteni méltóságát, zúgolódás támadt az ott levők között. De ezen nem a nagy zúgást kell érteni, hanem csak azt, amire a régi magyar szó is utal: a zúgás ez, valami zugban, sarokban, titokban megszólaló hang -, nincs gazdája. Egyfajta sértett mormogás ez, panasz. De éppenhogycsak kimondott panasz ez, olykor ki sem mondott, csak az emberi szem mélyén jelenik meg, vagy csak a gesztusokban. Hang, aminek nincs igazán hangja.

Pontosan ezt akarja Lukács kifejezni ezzel a zenei képpel: nem teljesen artikulált panaszról ez. Nem tudják pontosan megfogalmazni, csak érzik, hogy valami nem jó. A régiek azt mondják, hogy a jó törvények mindig a

rossz dolgokból lesznek. Mert a rossz dolgokat orvosolni kell. Itt is születik egy jó rend, s ez az első tanúságunk arra, hogy a diakónusokat, itt most a hét diakónust és utánuk majd évezredekken keresztül sokakat, milyen szempontból, miért, hogyan választották ki és iktatták be szolgálatukba. De lássuk, hogy ott van az apostolok csodálatos lelki képessége: megértik és lefordítják ezt a panaszolkódó, mormogó, zúgolódó hangot. És eltalálják, hogy mi az oka ennek a mormogásnak? És ezért mondtam, hogy ha kinyitunk egy régi történetet, akkor a lényeghez kell eltalálni, s nem a módszereket, eljárásokat kell nekünk utánozni. S mi a lényeg? Korábban azt mondja Lukács evangélista, hogy: szívük-lelkük egy volt. Ez a keresztyének titka: szívük-lelkük egy, és ha egy a szívük-lelkük, akkor még ezt az artikulálatlan, pontosan ki nem mondott panaszt is tökéletesen megértik, lefordítják és megoldják.

Már csak egy van hátra a buzdításból, s ezt is szeretném a történethez hozzátenni, talán megnyit egy másik dimenziót is. Én mindig meg vagyok döbbenve azon, amit Lukács itt megjegyez: panasz támadt amiatt, hogy nem dolgozhattak. Még ilyet! Azon vannak megsértődve, hogy nem ser-tepértélhetnek az asztal körül, amikor etették a szegényeket, hogy nem vehettek részt abban, mikor porciózták az eleséget, hogy mellőzték őket, amikor megfontolták, kinek mennyire van szüksége és el is juttatták ki-hez-kihez. Vagyis, az a baj, hogy nem vehetnek részt valamiféle munkában. Sokszor szoktam azzal példálózni, hogy gyerekkorunkban, amikor otthon el kellett végezni valami munkát, az bizony sokszor nem ment. De milyen érdekes – ez is gyerekkori élményem –, mikor a szomszédban volt munka, átmásztam a kerítésen is. Miért? Mert a szomszéd megdicsért. Háláért, dicséretért, érdemért – megy ám a munka, az ember csinálja. De itt más történik, s nem abból támadt a zúgolódás, hogy elzárták volna őket attól, hogy érdemet szerezzenek, vagy kiszorították őket abból, hogy majd vállon veregessék őket. A keresztyének, tudjuk, nem háláért, hanem hálából teszik a jót.

Azt olvastuk korábban, hogy az apostolok hirdették az Úr Jézus Krisztus feltámadását, és így folytatja Lukács: s nagy kegyelem volt mindannyiukon. Ha megértjük az evangéliumot, vagyis azt, hogy mi az Isteni vagyunk és Isten ezt az Ő tulajdonjogát kegyelmesen, megváltó módon pecsételte be Jézus Krisztus keresztségével és feltámadásával, vagyis ha belátjuk, szívünk legmélyéig, hogy Isten minket, akik tőle elidegenedtünk, vele perben, haragban álltunk, kegyelmesen visszafogadott az Ő családjába, akkor nincs már mit tenni, csak az, amire Isten teremtett bennünket: hogy iránta való szeretetből, hálából, neve dicsőítésére cselekedjük a jót. Ezért lényegbevágó az, amit itt Lukács mond: panaszolkodás, zúgolódás támadt némely asszony körében, hogy elzárják őket a munkától. Dicsőíteni akarták Istent, szolgálni akartak, segíteni szerettek volna, a Jézus Krisztus kegyelmét és áldását szerették volna fölragyogtatni, és úgy érezték, hogy ebből zárják ki őket.

Csak az marad a végére, hogy kifejezzem minden vágyamat, forró és buzgó epekedésemet, hogy adna nekünk az Isten a mi időnkben ilyen ébredést az anyaszentegyházban. Hogy ne azon lenne a zúgolódás (mert azon van elég), hogy nem kaptunk eleget, hanem azon, hogy adhatok eleget. Nemrégiben olvastam okos embertől, hogy a modern keresztyénséget két nagy veszedelem fenyegeti agyunk. Az egyik az, hogy esztétikumot csinálunk a keresztyénségből, csak az számít, hogy szép legyen. A másik nagy veszedelem, hogy beállítjuk a keresztyénséget egyfajta szolgáltató üzemre. De mi lenne, ha itt a Böszörményi-úti református gyülekezetben is, és másutt is, az egész keresztyénségünkben is minden sarokból a pusmus jönne, hogy némelyek meg vannak sértődve, mert ki vannak zárva a szent szolgálatból!? Az lenne az ébredés, az lenne a megelevenedés, ha azt élnénk át, hogy munkát kell adnunk a hálás életeknek. Milyen áldott Isten Szentlelke, milyen nagy bölcsességet adott az apostoloknak, megértették ezt az alig hallható hangot, fölmérték a helyzet komolyságát, és beállítottak az anyaszentegyház életébe egy olyan szolgálatot, amely mind a mai napig áldásul van minden keresztyénnek és – tegyük hozzá – nem keresztyénnek is.

Abban az időben pedig panaszolkodás támadt.... Adná az Isten, hogy efféle szent panasz töltené meg az egyházunkat, - mert ez a panasz a Lélek munkája nyomán támadt, és ha a Lélek munkája nyomán támad, a Lélek dűlja fel a szíveket, akkor Ő, a Szentlélek Isten az, aki jó végre és jó megoldásra is vezet az. Így szól az ige: odaállítottak az apostolok elé állították hét atyafit, Szentlélekkel és bölcsességgel teljeset, miután ők imádkoztak, kezeiket rájuk vetették. És Isten igéje növekedett. Legyen így. Ámen

APCSEL 6,1-8.

LEJEGYZTE: VÁSÁRHELYI PÉTER,
KIADJA: BUDAHEGYVIDÉKI REFORMÁTUS EGYHÁZKÖZSÉG
WWW.BUDAHEGYVIDEK.HU